Τό χθεσινό διάγγελμα τοῦ κ. Γ. Παπαδοπούλου

Τό χθεσινό διάγγελμα τοῦ προέδρου κ. Γ. Παπαδοπούλου πρός τόν λαό ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἑλληνικέ Λαέ,

Μέ τήν προσέλευσίν σου εἰς τάς κάλπας τήν προσεχῆ Κυριακήν καί μέ τήν φωτισμένην θετικήν ψῆφον σου ὑπέρ τῆς Προεδρικῆς Κοινοβουλευτικῆς Δημοκρατίας, θά ἐγκαινιάσῃς νέον κεφάλαιον τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας. Εἰς χεῖρας σου πλέον εὑρίσκεται τό μέλλον τῆς πατρίδος. Τό μέγα ἔργον ἀναμορφώσεως τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, τό ὁποῖον ἤρχισε τήν 21ην Ἀπριλίου τοῦ 1967 καί συνεχίσθη μέ τήν συμπαράστασίν σου, εἰσέρχεται τώρα εἰς τήν ἀνωτέραν φάσιν του μέ τήν μεταβίβασιν τῶν εὐθυνῶν τῆς διακυβερνήσεως εἰς τόν λαόν.

Ἔχει μεγάλην κοινωνικήν καί πολιτικήν σημασίαν ἡ ἐκτίμησις τοῦ πραγματικοῦ χαρακτῆρος τῆς ἐπεμβάσεως, ἡ ὁποία ἔγινε τότε. Μερικαί τῶν εἴδων ὡς ἕν ἀπό τά κινήματα, τά τόσον συνήθη εἰς τήν Ἑλλάδα. Ἀλλά δέν ἦτο κίνημα. Ἦτο ἐπανάστασις, ὅπως ἀπέδειξεν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς μέ τά μέτρα, τά ὁποῖα ἔλαβε καί μέ τήν ἐξέλιξιν ,τήν ὁποίαν εἶχε.

Τά κινήματα γίνονται ἐκ μέρους μιᾶς προϊσταμένης κοινωνικοπολιτικῆς ὁμάδος διά νά ἐξυπηρετήσουν, μέ τήν ἐξουσίαν, τά εἰδικά συμφέροντα τῆς ὁμάδος αὐτῆς καί ἐξελίσσονται, ὡς ἐπί τό πλεῖστον, εἰς προσωποπαγῆ καθεστῶτα, ἐν δέν ἀνατραποῦν ἀπό μίαν ἄλλην ἀντίπαλον ὁμάδα. Ἐνῶ οἱ ἐπαναστάσεις ἐκφράζουν εἰς μίαν δεδομένην στιγμήν καθολικήν κοινωνικήν ἀνάγκην. Ἀνταποκαλοῦν, ἀφ' ἑνός, τήν ἀδυναμίαν τοῦ ἀνατραπέντος «συστήματος» ὅπως λειτουργήσῃ περαιτέρω καί, ἀφ' ἑτέρου, τήν διαπίστωσιν ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ ὅτι ὁ τρόπος, μέ τόν ὁποῖον εἶναι ὠργανωμένη πολιτικῶς, οἰκονομικῶς, διοικητικῶς καί κοινωνικῶς ἡ ζωή του, δέν ἀντοπροκρίνεται πλέον πρός τάς ἐπιθυμίας του, ὅτι δέν ἐξυπηρετεῖ τά ἀτομικά καί τά γενικά συμφέροντά του καί ὅτι ἐπιβάλλεται ἀνομόρφωσις καί ἐξυγίανσις αὐτοῦ τοῦ τρόπου, μετά τήν ὁποίαν ἡ ζωή ἀποκτᾷ κανονικόν ρυθμόν, πού φέρει τήν σφραγῖδα τῆς ἐπαναστάσεως.

Ἡ Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου εὐθύς ἐξ ἀρχῆς διεκήρυξε καί δέν ἔπαυσεν ἔκτοτε νά τονίζῃ ἐμφατικῶς ὅτι ἀποβλέπει εἰς τήν ἐκπλήρωσιν ἑπαναστατικῆς ἀποστολῆς πρός πολιτικήν, οἰκονομικήν, διοικητικήν καί κοινωνικήν ἐξυγίανσιν καί ὄχι εἰς ἐπιβολήν προσωποπαγοῦς καθεστῶτος.

Μία ἐπανάστασις ἐπιτυγχάνει μόνον ὅταν οἱ φορεῖς της δυνηθοῦν νά συλλάβουν τάς ἐνδιαθέτους τάσεις τοῦ συνόλου, νά διαπιστώσουν ὀρθῶς τάς ἀδυναμίας τοῦ «συστήματος» τοῦ ὁποίου ἀνέστειλαν τήν λειτουργίαν, νά ἱκανοποιήσουν, διά τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαίου ὡς μέσου, τάς βραχυπροθέσμους καί μακροπροθέσμους ἀνάγκας ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ καί νά ἐπιβάλουν τάς θεσμικάς ἐκείνας μεταβολάς, πού εἶναι ἀπαραίτητοι διά τήν ὀργάνωσιν τῆς ἐθνικῆς ζωῆς ἐπί νέων ὑγιῶν καί συγχρονισμένων βάσεων. Τότε ἔχομεν τήν ἀντικειμενικήν ἀπόδειξιν τῆς ἱκανότητος τῶν φορέων καί τῆς ταυτίσεως τῶν τάσεων τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου πρός τά κίνητρα καί τούς σκοπούς τῆς ἐπαναστάσεως.

Ἔτσι κρινομένη ἡ Ἐπανάστασις τῆς 21ης Ἀπριλίου, δύναται νά ὑποστηρίξῃ ὅτι ἀποτελεῖ πρότυπον ἐπιτυχίας εἰς τήν ἱστορίαν τῶν ἐπαναστάσεων. Θεωρῶ περιττόν ν' ἀπαριθμήσω τήν στιγμήν αὐτήν τά ἐπιτεύγματά της, διότι τά ἔχουν ἀπογράψῃ καί ἐκτιμήσῃ διεθνῆ καί ἑλληνικά ἐπίσημα ὄργανα καί διότι ὅλοι, ἀνεξαστήτως κοινωνικῶν κατηγοριῶν καί πολιτικῶν τάσεων, ἔχομεν αἴσθησιν τῆς συντελεσθείσης προόδου.

Ἑλληνικέ Λαέ,

Ὑπέρτατος σκοπός τῆς Ἐπαναστάσεως ἦτο ἡ θεμελίωσις μιᾶς ὑγιοῦς καί συγχρονισμένης Δημοκρατίας, ἑνός καθεστώτος χωρίς τάς διαπιστωμενας ἀδυναμίας τοῦ παρελθόντος, αἱ ὁποῖαι εἶχαν δημιουργήσει ἐκρηκτικήν κατάστασιν καί εἶχαν φθείρει εἰς τήν συνείδησιν τοῦ λαοῦ ὅλους τούς βασικούς θεσμούς. Τό Σύνταγμα τοῦ 1968 περιελάμβανε σειράν ἐξυγιαντικῶν διατάξεων καί ἐφηφίσθη ἐκθύμως ὑπό τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἐνέκρινε μέ τήν ψῆφον του καί τήν Ἐπανάστασιν καί τάς ἐξυγιαντικάς διατάξεις. Ὁ κληρονομικός ὅμως ἀνώτατος ἄρχων οὔτε τήν Ἐπανάστασιν ἐνέκρινεν, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐπεχείρησε νά τήν ἀνατρέψῃ δι' ἀλλεπαλλήλων ἀντιθεσιακῶν κινημάτων, οὔτε τό Σύνταγμα ἐδέχθη, διότι ἦτο ἐκπρόσωπος μιᾶς φατρίας, πού ἀντιστρατεύεται τήν ἐξυγίανσιν τῆς δημοσίας ζωῆς. Ἤλθεν ἔτσι εἰς σύγκρουσιν πρός τήν ἱστορικήν ἀνάγκην, ἡ ὁποία ἐπέβαλε τήν Ἐπανάστασιν καί πρός τήν βούλησιν τοῦ Ἔθνους, ἡ ὁποία εἶχεν ἐκφρασθῆ σαφῶς.

Ὤφειλε, κατόπιν τούτου, ἡ Ἐπανάστασις ν' ἀντιμετωπίσῃ καί τάς εἰς τόν πολιτειακόν τομέα ἀδυναμίας, νά ἐπιβάλῃ κάθαρσιν καί νά ἐγκαταστήσῃ τήν ἀπαιτουμένην νέαν πολιτειακήν τάξιν. Δέν ἠμποροῦσε ν' ἀνέχεται ἐπ' ἄπειρον τήν βασιλικήν τροχοπέδην. Ἤθελε νά μεταβιβάσῃ εἰς τόν λαόν τάς εὐθύνας διακυβερνήσεως τῆς χώρας διά τῆς διενεργείας ἐκλογῶν. Ἐάν διεξήγετο ὅμως ἐκλογή, θά ἐπανήρχετο αὐτοδικαίως ὁ ἐνσαρκωτής τῆς ἀντιδράσεως κατά πόσης ἐξυγιάνσεως. Ἐχρειάζετο, λοιπόν, βασική πολιτειακή τομή διά νά προχωρήσῃ τό Ἔθνος πρός τήν Δημοκρατίαν. Καί αὐτήν τήν ἀναγκαίαν τομήν ἐπραγματοποιήσαμεν διά τῆς ἐπαναστατικῆς Συντακτικῆς Πράξεως τῆς 1ης Ἰουνίου, διά τῆς ὁποίας ἀμέσως μετά τό τελευταῖον βασιλικόν πραξικόπημα ἐκηρύξαμεν ἔκπτωτον τόν Βασιλέα καί τούς διαδόχους αὐτοῦ, ἐκαθιδρύσαμεν τό πολίτευμα τῆς Προεδρικῆς Κοινοβουλευτικῆς Δημοκρατίας καί ἐκαλέσαμεν τόν λαόν εἰς νέον Δημοψήφισμα.

Ἡ Ἐπανάστασις πιστεύει ὅτι, ὅπως μέ τά ἄλλα μέτρα της, ἔτσι καί μέ τήν πολιτειακήν τομήν ἐξέφρασε καθολικήν ἀπαίτησιν καί εὑρίσκεται ἐν ἁρμονίᾳ πρός τάς λαϊκάς τάσεις. Ἀπόδειξιν τούτου ἀποτελεῖ τό γεγονός ὅτι οὐδείς ἐκ τῶν προπαγανδιστῶν τῆς ἀρνητικῆς ψήφου ἐτόλμησε νά ἐμφανισθῇ ἀπολογητής τοῦ παρελθόντος καί τοῦ ἐκπτώτου. Ὅλοι περί δημοκρατίας ὡμίλουν καί ὁμίλοῦν. Καί ἡ μόνη διαφορά των πρός τόν φορέα τῆς Ἐπαναστάσεως εἶναι ὅτι τήν δημοκρατίαν ἤθελαν νά τήν διαμορφώσουν αὐτοί καί ὄχι ἡ Ἐπανάστασις καί ὑπό μορφήν ἄλλην ἀπό ἐκείνην, ἡ ὁποία τίθεται ποός ἔγκρισιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ διά τῶν διατάξεων τοῦ Ψηφίσματος. Τοῦτο ὅμως εἶναι δικαίωμα κάθε Ἕλληνος καί δι' αὐτό ἡ Ἐπανάστασις ἐκάλεσε τούς πολίτας εἰς Δημοψήφισμα διά ν' ἀποφανθοῦν ἄν συμφωνοῦν ἢ ὄχι ἐπί τοῦ πολιτειακοῦ πλαισίου, μέ τό ὁποῖον μορφοποιεῖται ἡ Προεδρική Κοινοβουλευτική Δημοκρατία.

Ἠμποροῦσε, βέβαια, ἡ Ἐπανάστασις, ὡς μοναδική πηγή δικαίου τήν στιγμήν αὐτήν, νά προοχωρήσῃ σταδιακώς διά σειρᾶς Συντακτικῶν Πράξεων, εἰς τόν καθορισμόν τῶν πολιτειακῶν πλαισίων καί εἰς τήν ἐφαρμογήν των, καί βοσδύτερον, ὅταν θά ἔκοινεν ὅτι ἡ νέα πολιτειακή τάξις ἐπέδωσεν, ἀφωμοιώθη καί ἐξετιμήθη ὑπό τοῦ λαοῦ, νά ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ τήν διά Δημοψηφίσματος ἔγκρισιν. Ἀπέφυγεν ὅμως τήν διαδικασίαν αὐτήν, διότι φρονεῖ ὅτι ἔφθασεν ἡ στιγμή νά προσδιορισθοῦν τά τελικά συνταγματικά πλαίσια καί αἱ ἐξουσίαι τῆς πολιτείας διά τῆς βουλήσεως τοῦ λαοῦ. Διά τοῦτο καί ἀφοῦ διά τῆς Συντακτικῆς Πράξεως τῆς 1ης Ἰουνίου ἤλλαξε τήν μορφήν τοῦ πολιτεύματος — ὀρθότατα, ὅπως ἀπεδείχθη κατά τό διαρρεῦσαν δίμηνον — προέβη ἀμέσως εἰς τήν ὑποβολήν πρός τόν λαόν ὑπό μορφήν ψηφίσματος ὁλοκληρωμένου πολιτειακοῦ πλαισίου διά νά τό ἐγκρίνῃ.

Δέν ἤρκει ἡ ἐπαναστατική πολιτειακή τομή. Τό μέγα πρόβλημα ἦτο ποίου εἴδους προεδρική δημοκρατία εἶναι ἐνδεδειγμένη ὑπό τάς σημερινάς συνθήκας. Ἡ Ἑλλάς εἶχε κυβερνηθῆ ἄλλην μίαν φοράν ὑπό δημοκρατίαν κατά τήν περίοδον 1924—1935. Ἀλλά ἡ ἐμπειρία, πού μᾶς ἄφησεν ἡ Δημοκρατία ἐκείνη δέν ὑπῆρξε, δυστυχῶς, καλυτέρα ἀπό τήν ἐμπειρίαν τῆς Βασιλείας. Κυβερνητική ἀστάθεια, ἀλλεπάλληλα κινήματα, ἀχαλίνωτος δημοκρατία ἐπί ὅλων των θεμάτων, παρέλυσαν τήν προηγηθεῖσαν Δημοκρατίαν καί τήν ἠμπόδισαν ν' ἀντιμετωπίσῃ ἐπιτυχῶς τά μεγάλα προβλήματα τῆς χώρας. Ἡ ἀποτυχία της ὠφείλετο εἰς τό ὅτι ἦτο προαδρευομένη καί ὄχι προεδρική Δημοκρατία. Ὁ πρόεδρος ἦτο οὐσιαστικῶς ἀνύπαρκτος ὡς ἀνώτατος πολιτειακός λειτουργός. Συνοψίζων τήν γενικήν καί τήν εἰδικήν ἐκ τῆς περιόδου αὐτῆς πεῖραν του ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος ἔγραφε τόν Σεπτέμβριον τοῦ 1934 εἰς τό «περί συντάξεως τῆς Πολιτείας» σχέδιόν του: «Ἡ προσπάθειά μου ὅπως ὀργανώσω τήν Ἑλλάδα εἰς συγχρονισμένον κράτος μέ κυβέρνησιν ἀποδλέπουσαν εἰς κάθε περίστασιν εἰς τό κοινόν συμφέρον, ἀπεδείχθη ὡς ποαθ' ὑπερβολήν αἰσιόδοξος». Καί προσέθετε: «Ὁ ἀρχηγός τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας πρέπει ν' ἀναδεικνύεται δι' ἐκλογῆς ὑπό τοῦ λαοῦ καί οὐχί ὑπό τῶν νομοθετικῶν σωμάτων δι' ἐπτά ἔτη καί νά ἔχῃ τό δικαίωμα τῆς ἀρνησικυρίας ἐπί τῶν νόμων».

Ἑλληνικέ Λαέ,

Ἐχρειάζετο νέος τύπος Δημοκρατίας καί αὐτός καθορίζεται διά τοῦ Ψηφίσματος, τό ὁποῖον ἐτέθη ἐγκαίρως ὑπ' ὄψιν τοῦ Ἔθνους καί θά κριθῇ μέ τήν ἐλευθέραν ἐτυμηγορίαν τῶν πολιτῶν κατά τό Δημοψήφισμα τῆς Κυριακῆς. Βάσει τοῦ νέου τούτου τύπου Δημοκρατίας παρέχονται ἐνισχυμέναι ἁρμοδιότητες εἰς τόν ἀνώτατον πολιτειακόν λειτουργόν, ὁ ὁποῖος ἐκλέγεται ἀπ' εὐθείας ὑπό τοῦ Λαοῦ καί διά μίαν μόνον θητείαν. Καί εἶναι τοῦτο εἴλογον καί ἀπαραίτητον διά νά δύναται οὗτος ν' ἀσκῇ ἀποδοτικῶς ἔργον γενικοῦ συντονοιστοῦ καί νά προασπίζῃ τήν Δημοκρατίαν. Θά ἠτο ἀλίθριον ἂν ἐγκαθιδρύαμεν μίαν Δημοκρατίαν παράλυτον καί θνησιγενῆ, ὡσάν ἐκείνην τήν ὁποίαν ἐδοκιμάσαμεν, ἀντιγράφοντες τάς παραδοσιακάς δικαιοδοσίας τοῦ Προέδρου ὅπως ἐπιθυμοῦν μερικοί διά νά τήν ἀνατρέψουν αὖριον ἤ νά τήν ἐκφυλίσουν.

Τό πολίτευμα ἐπιφυλάσσει ὅμεσον νομοθετικήν καί ἐκτελεστικήν ἁρμοδιότητα εἰς τόν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας διά τούς τομεῖς τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης καί ἀσφαλείας, τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καί τῆς δημοσίας τάξεως. Εἶναι οἱ τομεῖς ἐπί τῶν ὁποίων, λόγω τῆς φύσεώς των, δέν ἐκδηλοῦνται σοβαραί διαφοραί ἀπόψεων. Εἶναι ἐλάχιστοι ἐκεῖνοι, πού ἐπιθυμοῦν νά μή εἶναι ἡ χώρα ἐπαρκῶς ἐξωπλισμένη καί διασφαλισμένη ἤ πού θά ἤθελαν νά ἐνταχθῇ ἡ Ἑλλάς εἰς τόν Ἀνατολικόν Συνασπισμόν ἤ πού θά ὑποστήριζαν ὅτι δέν ἀποδίδουν σημασίαν εἰς τήν δημοσίαν τάξιν, χωρίς τήν ὁποίαν εἶναι ἀδύνατος κάθε δημιουργική προσπάθεια τοῦ Ἔθνους.

Δέν εἶναι ὅμως ἀνεξέλεγκτος ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, παρά τήν ἀπ' εὐθείας ὑπό τοῦ λαοῦ ἐκλογήν του. Διότι τό νέον πολίτευμα εἰς περιπτώσεις διαφωνίας μεταξύ αὐτοῦ καί τῆς Κυβερνήσεως ἤ τῆς Βουλῆς καθιερώνει τήν εὐχέρειαν ἄρσεως τῆς διαφωνίας, εἴτε διά τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ἤ τῆς Βουλῆς, εἴτε διά προσφυγῆς εἰς τόν λαόν δι' ἐκλογῶν ἤ διά Δημοψηφίσματος.

Ὁλόκληρον τό ὑπόλοιπον φάσμα τῆς ἐθνικῆς δραστηριότητος (πέραν τῶν θεμάτων τῆς ἐθνικῆς ὑποστάσεως), ὅπου συγκρούονται συμφέροντα, διαφοροποιοῦνται γνώμαι καί ἀπαιτεῖται συνεχής συνεργασία τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας μέ τό κράτος, τό ὁποῖον γίνεται ἐξ ἀνάγκης ὁλονέν περισσότερον παρεμβατικόν— δηλαδή τά διοικητικά, τά οἰκονομικά, τά κοινωνικά, τά ἐκπαιδευτικά, τά τεχνικά, τά πολιτιστικά θέματα — ἀνήκουν εἰς τήν ἁρμοδιότητα τῆς Βουλῆς καί τῆς ὑπ' αὐτῆς στηριζομένης Κυβερνήσεως.

Διετυπώθησαν ἐπιφυλάξεις ὡς πρός τήν ὀρθότητα τῆς ἐφ' ἅπαξ θητείας τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ἄνευ δικαιώματος ἐπανεκλογῆς. Καί ὑποστηρίχθη ὅτι τό μέτρον τοῦτο πιθανόν νά στερήσῃ τήν χώραν ἀπό τάς χρησίμους ὑπηρεσίας ἑνός δοκιμασθέντος καί ἐπιτυχόντος Προέδρου. Θεωρητικῶς ἴσως νά εἶναι τοῦτο ὀρθόν. Ὁ Πρόεδρος ὅμως τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἔπρεπε νά διαφυλαχθῇ ἀπό τήν πειρασμόν τῆς ἐπιδιώξεως ἐπανεκλογῆς, ὁ ὁποῖος μοιραίως θά τόν παρεσυρεν εἰς ἐνεργείας κομματικῆς ὑφῆς, ὅπως συνέβη ἐνίοτε ὅπου δέν ἔχει θεσπισθῆ αὐτή ἡ ἀπαγόρευσις. Ἔτσι, ἡ ἄσκησις τῆς ἐξουσίας ἐκ μέρους του θά εἶναι ὑψηλῆς ἐθνικῆς στάθμης καί καθαρᾶς πολιτειακῆς ποιότητος.

Ἔπειτα, θ' ἀπετέλει ἀδικαιολόγον ὁμολογίαν ἐθνικῆς καταπτώσεως, ὁ φόχος μήπως δέν θά ἀναδεικνύωνται ἀπό ἡ ἀνεξάντλητον δεξαμενήν τοῦ Ἔθνους τρεῖς ἀνά εἰκοσαετίαν Ἕλληνες, ἱκανοί ν' ἀναλάβουν τήν ἐκτέλεσιν καθηκόντων Προέδρου Δημοκρατίας ἐντίμως καί ἐπωφελῶς. Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι τοιοῦτος φόβος εἶναι ἀβάσιμος, διότι πιστεύω ὅτι ἡ βιολογική καί ἠθική στάθμη τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀνέρχονται σταθερῶς.

Δέν ὑπάρχει, ὡς γνωστόν, Συνταγμα ἤ νόμος ὁμοφώνου ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ συνόλου τῶν πολιτῶν τῆς χώρας, ὅπου ἰσχύει. Αἱ ἐπιφυλάξεις καί αἱ ἀντιθέσεις ἀκόμη, ἐκ διαφόρων ὑποκειμενικῶν συνήθως λόγων, εἶναι ἀναπόφευκτοι. Ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος τούτου δέν ἦτο δυνατόν ν' ἀποτελέσῃ τό ψηφισμα. Τό ἀναμφισβήτητον ὅμως προσόν του, εἶναι ὅτι καθορίζει ἓν πλαίσιον δημοκρατικῆς πολιτείας, τό ὁποῖον ἐπιδέχεται ἀναθεώρησιν εἰς τά σημεῖα ἐκεῖνα, πού θά κρίνῃ ἐνδεχομένως διορθωτέα ἡ μελλουσα νά προέλθῃ ἐκ τοῦ λαοῦ κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Διότι ἡ Βουλή, ἡ ὁποία θ' ἀναδειχθῆ ἐκ τῶν καλπῶν βάσει τοῦ Ψηφίσματος, εἶναι Ἀναθεωρητική. Καί διότι πέραν τῶν ἀναθεωρήσεων, εἰς τάς ὁποίας θά δύναται νά προδῇ ἡ πρώτη αὐτή Βουλή, ὑπάρχει καί ἡ ἀνά ἑπταετίαν δυνατότης ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος.

Ἐκεῖνα, τά ὁποῖα ὤφειλε κατ' ἐξοχήν νά προσφέρῃ τό Ψήφισμα ἦσαν καί εἶναι πρῶτον, ἡ ὁμαλή καί ἄνευ συγκλονισμῶν μετάβασις τῆς χώρας ἐκ τῆς καταστάσεως ἀναστολῆς τῆς πολιτικῆς ζωῆς εἰς τό καθεστώς τῆς δημοκρατικῆς ὑπευθυνότητος τοῦ λαοῦ καί δεύτερον, ἡ διατήρησις τῆς συνεχείας τῆς ἀναληφθείσης ἐξυγιαντικῆς προσπαθείας. Καί αὐτά τά προσφέρει κατά τόν ἀρτιώτερον τρόπον μέ τάς θεμελιώδεις διατάξεις του. Οἱ ἐπικριταί του οὐδεμίαν ἐποικοδομητικήν πρότασιν ὑπέβαλαν πρός τήν κατεύθυνσιν αὐτήν. Τό κρυσταλλωμένον πείσμα των κατά τῆς Ἐπαναστάσεως καί ἡ ἀναχρονιστική νοοτροπία των, τούς κατέστησαν ἀνικάνους νά προσφέρουν καί τήν ἐλαχίστην ὑπηρεσίαν εἰς τόν τόπον.

Κατά τό Ψήφισμα, τό ὁποῖον καλεῖσθε νά ἐγκρίνετε ἤ ν' ἀπορρίψετε, ἡ πρώτη θητεία Προέδρου Δημοκρατίας ἀνατίθεται εἰς τόν Ἀρχηγόν τῆς Ἐπαναστάσεως. Δέν ὑπηγόρευσαν τήν ρύθμισιν αὐτήν λόγοι φιλοδοξίας ἤ ἔφεσις ἐξουσίας. Ἡ Ἐπανάστασις ἀποτελεῖ νομικόν καί πολιτικόν γεγονός. Ἐπέθεσε τήν σφραγῖδα της ἐπί τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητος καί τά ἐπιτεύγμα τά της, τά ὁποῖα οὐδείς ἠμπορεῖ ν' ἀμφισβητήσῃ, εἶναι κατόκτησις τοῦ Ἔθνους. Ἡ πολιτειακή μεταβολή καί ἡ νέα σύνταξις τῆς πολιτείας ὁδηγοῦν τήν χώραν εἰς νέαν φάσιν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἠθελημένην καί προγραμματισμένην ἐξέλιξιν καί ὄχι ἄρνησιν, τῆς Ἐπαναστάσεως. Εἶναι, συνεπῶς, ἐκ τῶν πραγμάτων ἀναγκαία ἡ σύνδεσις πρός τήν προηγηθεῖσαν φάσιν διά νά κατοχυρωθοῦν τά ἐπιτεύγματά της καί διά νά ὑπάρχῃ ἐγγύησις ὅτι ἡ μετάβασις θά πραγματοποιηθῆ ὁμαλῶς, ὁ διαταράκτως καί δημιουργικῶς.

Ἑλληνικέ Λαέ,

Οἱ ἀντιτιθέμενοι εἰς τήν Ἐπανάστασιν καί εἰς τήν νέαν συνταγματικήν τάξιν δέν ὑπερασπίζουν τό προηγούμενον πολιτειακόν καθεστώς ἐναντι τῆς Προεδρικῆς Κοινοβουλευτικῆς Δημοκρατίας, ἀλλά ἐρωτοῦν: «Ἐάν τό ἀποτέλεσμα τοῦ Δημοψηφίσματος εἶναι ἀρνητικόν, τοῦτο δέν θά σημαίνει ἀνατροπήν τῆς Ἐπαναστάσεως καί ἐπανοδον εἰς τό καταλυθεν πολιτειακόν καθεστώς;» Ἡ Ἐπανάστασις εἶναι βεβαία ὅτι τό ἀποτέλεσμα θά εἶναι θετικόν. Τό ἐρώτημα πάντως, ἐτέθη καί ἐδόθησαν εἰς αὐτό ἐκ μέρους τοῦ Τύπου, ἀλλά καί ἐκ μέρους παραγόντων διάφοροι ἀπαντήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐπροκάλεσαν σύγχυσιν εἰς ἕνα χώρον κρυσταλλίνης καθαρότητος. Πρέπει, λοιπόν, νά τονισθῆ ἅπαξ διά παντός ὅτι ἡ Ἐπανάστασις ὑπάρχει, ὅτι δέν παραιτεῖται τῆς ἐξυγιαντικῆς ἀποστολῆς της καί ὅτι δέν ἀνατρέπεται.

Μία ἐπανάστασις ἀνατρέπεται μόνον ὅταν ἔλθῃ εἰς ἀντίθεσιν πρός τάς τάσεις τῆς κοινωνίας, ἀπό τούς κόλπους τῆς ὁποίας ἀνεδύθη διά νά τήν ἐξυγιάνῃ. Καί ἐφ' ὅσον εἶναι ἐκπεφρασμένη ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐξυγιάνσεως καί οὐδεὶς ἀρνεῖται τήν ἀνάγκην της, ἐν μόνον συμπέρασμα δύναται νά ξαχθῆ ἀπό τήν ἀπίθανον περίπτωσι ἀρνητικοῦ ἀποτελέσματος τοῦ δημοψηφίσματος: Τό συμπέρασμα ὅτι δέν ἐγκρίνεται τό Ψήφισμα, δηλαδή τό προτεινόμενον συγκεκριμένον πολιτειακόν πλαίσιον, ὅτι δέν ὑπάρχουν, συνεπῶς, αἱ συνταγματικαί βάσεις διά νά πραγματοποιηθοῦν ἀμέσως μετά τό δημοψηφισμα αἱ διαδικασίαι μεταδιδάσεως τῶν εὐθυνῶν τῆς ἐξουσίας ἀπό τῆς Ἐπαναστάσεως εἰς τόν λαόν καί ὅτι αὗται θά συντελεσθοῦν, κατ' ἀνάγκην, μέ διάφορον τρόπον καί βραδύτερον ρυθμόν. Ἀνέκκλητος, πάντως, ἀπόφασις τῆς Ἐπαναστάσεως εἶναι ἡ ὁλοκλήρωσις τῆς ἀποστολῆς της καί ἡ προάσπισις τοῦ ἔργου της. Εἰς οὐδένα θά ἐπιτραπῇ νά διαταραξῇ τήν ἐπαναστατικήν πορείαν τῆς Ἑλλάδος καί νά θέσῃ ἐν κινδύνῳ τά ἔως τώρα ἐθνικά ἐπιτεύγματα διά τῆς δημαγωγίας καί τῆς περιφρονήσεως τῶν νόμων.

Οἱ προπαγανδισταί τῆς ἀρνητικῆς ψήφου συνέχονται ἀπό τόν τρόμον τῆς τελεσιδίκου καταδίκης των. Διότι βλέπουν ὅτι ὁ ἑλληνικός λαός εἰς τήν συντριπτικήν πλειοψηφίαν του θά ἔχῃ ὑπογράψῃ μέ τήν Ἐπανάστασιν τό βράδυ τῆς Κυριακῆς τό ἱστορικόν συμβόλαιον τῆς δημοκρατικῆς καί ἡμέρου πολιτικοποιήσεως τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς. Τυφλωμένοι ἀπό στεῖρον ἀρνητισμόν καί ἀντεπαναστατικόν πάθος καί ὑποτιμῶντες τήν νοημοσύνην τοῦ λαοῦ, τόν καλοῦν, ἐν τῇ ἀπογνώσει των, ν' ἀνατρέψῃ τήν Ἐπανάστασιν. Τό μόνον πού τούς ἀπασχολεῖ εἶναι ἡ ἐξουσία, ἡ πάσῃ θυσίᾳ ἐξουσία, ἔστω καί μέ τόν κίνδυνον καταστροφῆς καί αἱματοχυσίας. Λόγω τῆς ἀνεπαρκείας καί τῆς ἀνευθυνότητος, τήν ὁποίαν ἐπέδειξαν ὅταν διεχειρίζοντο τήν ἀρχήν καί τῆς λαμπρᾶς ἀποδόσεως τῆς Ἐπαναστάσεως κατά τήν διαρρεύσασαν ἑξαετίαν, ἔχασαν τήν ἐπαφήν μέ τήν ἑλληνικήν πραγματικότητα. Τούς πληροφορῶ, λοιπόν, ὅτι δέν ὑπάρχει, οὔτε εἰς τό ἐσωτερικόν, οὔτε εἰς τό ἐξωτερικόν δύναμις ἱκανή ν' ἀνατρέψῃ τήν Ἐπανάστασιν.

Ἑλληνικέ Λαέ,

Κατά τήν μεγάλην αὐτήν δι' ὅλους μας στιγμήν δηλῶ ὑπευθύνως καί κατηγορηματικῶς ὅτι, ἀναλαμβάνων τήν πρώτην Προεδρίαν τῆς Δημοκρατίας, θά θέσω ἀμέσως ἐν κινήσει τάς νέας πολιτειακάς λειτουργίας, συμφώνως πρός τό χρονοδιάγραμμα τοῦ Ψηφίσματος, περί συγκροτήσεως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, περί λειτουργίας Κομμάτων καί περί διενεργείας Ἐκλογῶν διά τήν ἀνάδειξιν Βουλῆς καί πολιτικῆς Κυβερνήσεως.

Ὅτι θά θέσω τέρμα ὁριστικόν εἰς τό καθεστώς τῶν ἐκτάκτων ἐξουσιῶν, μέ πλήρη λειτουργίαν ὅλων τῶν συνταγματικῶν ἐγγυήσεων διά τάς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ πολίτου.

Ὅτι θ' ἀσκήσω ἀκομμάτιστον ἐθνικην ἐξουσίαν. Ὑπό τήν νέαν Δημοκρατίαν ὅλοι οἱ πολῖται θά ὑπόκεινται ἴσως καί τάς αὐτάς εὐχερείας ὅπως, ἐντός τοῦ Συντάγματος καί τῶν ἐθνικῶν πλαισίων, διεκδικοῦν τήν ψῆφον τοῦ λαοῦ διά πολιτικήν σταδιοδρομίαν.

Ὅτι θά ἐργασθῶ διά τήν πλήρη ἀποκατάστασιν τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος. Αἱ κληρονομηνέαι ἀπό τό παρελθόν καταστάσεις, αἱ ὁποῖαι ἀσκοῦν διασπαστικήν ἐπίδρασιν, θ' ἀποδυναμωθοῦν μέ ἀποφασιστικότητα.

Ὅτι θά ἐφαρμόσω τό Σύνταγμα καί τούς νόμους μέ αὐστηρότητα καί πρός πᾶσαν κατεύθυνσιν, διότι ἀποτελοῦν τό μόνον πλαίσιον ὑπάρξεως καί δράσεως εἰς ἐν κράτος σεβόμενον τήν ἀποστολήν του καί τούς πολίτας του.

Ὅτι θά ἐξοδεύσω κάθε σπέρμα, διαχωρισμοῦ, λόγω ἐνεργείας ἤ καταστάσεως, εἰς βάρος καί τῆς ἐλαχιστοτέρας ὁμάδος. Ὁ βασιλικός θεσμός ἦτο ἀνέκαθεν παρείσακτος εἰς την χώραν μας. Θά τόν ἀφήσωμεν ἥσυχον εἰς τό κοιμητήριον τῆς ἱστορίας, ὅπου εἶναι ἡ θέσις του καί θά ἐνδιαφερθῶμεν ὅλοι διά τόν οἶκον μας, διά τήν Πατρίδα μας, διά τήν Ἑλλάδα, τήν ὁποίαν πρέπει νά διαφυλάξωμεν ἀπό κάθε κίνδυνον.

Ὅτι θά μεριμνήσω ἀόκνως διά τήν διατήρησιν καί ἐνίσχυσιν τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης καί ἀσφαλείας, ἀπαραιτήτου διά τήν ἐθνικήν μας ἐλευθερίαν. Ἡ Ἑλλάς ὑπῆρξε πάντοτε ἀντικείμενον ἁρπαγῆς κατά τήν διάρκειαν τῆς ἱστορίας της καί ἐπεδίωσε μόνον χάριν εἰς τήν ὑψηλήν συνείδησιν τοῦ χρέους προασπίσεως καί διεκδικήσεως τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερας, τήν ὁποίαν εἶχαν τά τέκνα της.

Ὅτι θά προασπίσω τήν ἔνταξίν μας εἰς τήν παράταξιν τοῦ ἐλευθέρου κόσμου, θά σεβασθῶ τάς συμμαχικάς ὑποχρεώσεις τῆς Ἑλλάδος ἐν ἰσοτιμίᾳ καί θά διατηρήσω φιλικάς σχέσεις μέ ὅλας τάς χώρας ὑπό τόν ὅρον τῆς ἀμοιβαιότητος.

Τό καθεστώς τῆς κηδεμονίας, τῆς ἐξαρτήσεως καί τῶν ὑπαγορεύσεων ἐκ μέρους τῶν ξένων, ὑπό τό ὁποῖον ἔζησεν ἡ Ἑλλ